

تأمل برای تعامل

نسیمه کریمی، آموزگار پایه پنجم، صف‌شهر، استان فارس

معلمان رکن اساسی تعلیم و تربیت هستند. برقراری روابط حسنه و جلب نظر و رضایت آن‌ها یکی از اساسی‌ترین کارهای مدیر آموزشگاه است. پژوهشگران و اندیشمندان حوزه مدیریت و رهبری آموزشی و تربیتی برای به‌وجود آوردن جو رضایت‌بخش عاطفی از طریق برقراری روابط حسنه با معلمان، اساسی‌ترین راه‌های عملی را به مدیران پیشنهاد می‌کنند. همچنین، مدیر با شناخت ارزش و نقش خانواده در شکوفایی استعدادها و تعالی دانش‌آموزان، زیربنایی‌ترین گام را در ایجاد رابطه حسنه با اولیا برمی‌دارد. در این مسیر نیز باید کلید اصلی ارتباط و حلقه اتصال خانه و مدرسه یعنی دانش‌آموز را دریافت. بیان احساسات مثبت و سازنده و دلسوزی نسبت به سرنوشت دانش‌آموزان، راهی است مؤثر در برقراری روابط انسانی.

فعال و تعیین‌کننده‌ای دارد، اگر به مهارت‌های اساسی مسلط باشد، بدون شک فعالیت‌های مدرسه بهتر انجام خواهد شد و به تبع آن پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز مطلوب خواهد بود.

احترام به شخصیت و تعالی روحی دانش‌آموزان
به‌عنوان یک انسان: بدون شک گرامیداشت و تکریم دانش‌آموزان در بهبود عملکرد و در نتیجه رشد و تعالی آن‌ها نقش بسیار مؤثری خواهد داشت. مدیر موفق به‌خوبی می‌داند هر دانش‌آموز قبل از دانش‌آموز بودن یک انسان است و باید حرمت و شخصیت وی حفظ و عزت و اعتمادبه‌نفس او تقویت شود.

شناخت کافی وضعیت خانوادگی، اقتصادی، اجتماعی، جسمانی، عاطفی و تحصیلی هر دانش‌آموز:
مسئله است شناخت ویژگی‌های منحصر به فرد هر دانش‌آموز، برنامه‌ریزی و مدیریت در امور آموزشی و پرورشی مدرسه را منسجم‌تر و در چارچوب دقیق‌تری قرار خواهد داد. در نتیجه بازده عملکرد دانش‌آموزان و به تبع آن مدرسه، افزایش پیدا می‌کند. با ارزیابی و شناخت سلیقه‌ها، علاقه‌ها و ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان، درک مدیران از کمبودها، نیازها و مشکلات مدرسه افزایش می‌یابد، با راه‌حل‌یابی به‌موقع، از تنش‌ها و فشارهای روانی کاسته

نحوه تعامل مدیر با معلمان (کارکنان)

برقراری روابط انسانی میان مدیران و معلمان در ارضای نیازهای انسان، با موضوعات و موارد بسیار دیگری ارتباط دارد. بدین معنا که برقراری ارتباط صحیح میان رئیس و مرئوس، به تقویت روحیه، درایت شغلی و عملکرد بالاتر و از طرف دیگر کاهش فشار ناشی از کار، تنش، مخالفت و مقاومت می‌انجامد.

احترام به شخصیت معلمان که با آن‌ها سروکار دارند:
اصولاً شغل معلمی احترام به شخصیت معلم را می‌طلبد. مدیر باید به‌موقع موقعیت و شخصیت معلم احترام بگذارد.

توجه به مشکلات معلمان و اولویت دادن به رفع آن‌ها:
معلمان به آرامش فکری و احساس امنیت شغلی و مالی نیاز دارند. این نیازها باید طوری تأمین شوند که آن‌ها بتوانند در کمال آرامش و راحتی به کارهای خود مانند تهیه طرح درس و تدریس مناسب بپردازند.

توجه و احترام به عقاید و پیشنهادهای معلمان: مدیر باید در پذیرش و به‌کار بردن پیشنهادهای معلمان حداکثر سعی خود را بکند. پذیرش و توجه به عقاید و پیشنهادهای معلمان، سبب دلگرمی و احساس رضایت معلمان نسبت به کارشان می‌شود.

تشکیل جلسات ملاقات با معلمان: اینکه هر معلم فرصت بیان ایده‌های خود را داشته باشد، یکی از راه‌های اساسی علاقه‌مند کردن آنان به کار خود و مدرسه است. مدیر می‌تواند با تشکیل جلساتی، زمینه مشارکت را برای همه همکاران خود فراهم کند و با دقت فراوان نظرهای مثبت آن‌ها را به‌کار بندد.

تشویق به فعالیت‌های اجتماعی: یکی از روش‌هایی که روابط نزدیک، صمیمی و دوستانه ایجاد می‌کند، مشارکت افراد در کارهای گروهی و اجتماعی است. مدیر باید با توجه به امکانات خود شرایط مشارکت معلمان را در فعالیت‌های اجتماعی فراهم کند.

نحوه تعامل مدیر با دانش‌آموزان

با توجه به اینکه مدیر در فعالیت‌های مدرسه نقش

می‌شود و مدرسه‌هایی پویا و سالم‌تر خواهیم داشت.
● **تأمین نیازهای عاطفی دانش‌آموزان در چارچوب مدرسه:** متأسفانه توجه به نیازهای عاطفی دانش‌آموزان موضوعی است که در مدرسه‌ها از آن غفلت شده یا به‌طور کلی نادیده گرفته شده است. مدیران مدرسه‌ها و به‌خصوص معلمان، باید به این موضوع توجه کنند، چرا که با تأمین نیازهای عاطفی دانش‌آموزان در چارچوب مدرسه، بسیاری از مشکلات از جمله بزهکاری، پرخاشگری، لجاجت و افسردگی کاهش می‌یابد و طبیعی است نتیجه مثبت آن در فضای مدرسه حاکم می‌شود.

● **احترام به شخصیت والدین با هر مقام و جایگاه:** احترام به بعد انسانی والدین با هر سطح سواد، فرهنگ و شغل، باید مورد توجه مدیران آموزشی قرار گیرد. مدیران باید با صبر و حوصله شنونده حرف‌ها، انتقادها و پیشنهادهای منطقی والدین باشند و از آن‌ها برای ارتقای سطح آموزشی و فرهنگی مدرسه استفاده کنند.

● **تأمین منابع و امکانات آموزشی و رفاهی دانش‌آموزان با پشتیبانی نهادهای مربوط:** تأمین امکانات آموزشی و رفاهی، حس امنیت، خودباوری و شکوفایی استعدادها دانش‌آموزان را تقویت می‌کند. مدیران با تأمین این امکانات، به‌خصوص امکانات پژوهشی، آزمایشگاهی، ورزشی و تفریحی، این حس را در دانش‌آموزان القا می‌کنند که آن‌ها مهم هستند و مسئولان برای رشد و بالندگی آن‌ها تمام تلاش خود را به‌کار گرفته‌اند.

● **بسترسازی مناسب برای شکوفایی استعدادهای متنوع دانش‌آموزان:** مدیر موفق با جذب کارکنان آموزشی توانمند و بسترسازی مناسب برای رشد و تعالی استعدادهای دانش‌آموزان، گام مهمی در اعتلای مدرسه بر می‌دارد. همچنین، می‌تواند در حدامکانات و فرصت‌ها، با برگزاری و مدیریت کلاس‌های فوق برنامه، به پرورش نوع دانش‌آموزان کمک شایانی کند.

● **نحوه تعامل مدیر با والدین**
با توجه به تغییر سبک زندگی خانواده‌ها و سبک‌های گوناگون فرزندپروری آن‌ها، ارتباط با اولیا به یکی از چالش‌های اصلی مربیان و مدیران برای رفع مشکلات دانش‌آموزان تبدیل شده است. مدیران

● **تشکیل جلسات عمومی اولیا و کلاس‌های آموزش خانواده:** با تشکیل جلسات عمومی، خانواده‌ها به‌خوبی در جریان آموزش و پرورش فرزندان خود قرار می‌گیرند. مدیر باید بتواند مشارکت مفید و حداکثری خانواده‌ها را برای حل مشکلات مدرسه برانگیزد.

در مورد کلاس‌های آموزش خانواده نیز مدیر می‌تواند با دعوت از کارشناسان خبره، درک و فهم والدین را از امور تربیتی ارتقا دهد. این نیز به‌نوبه خود از مشکلات مدرسه خواهد کاست.
● **در جریان قرار دادن والدین از امور تحصیلی و تربیتی فرزندان:** مدیران آموزشی موظفاند والدین را در جریان امور تحصیلی فرزندان نشان قرار دهند و گوش‌دهای لازم و راهکارهای مؤثر را در این رابطه در دستور کار قرار دهند و در صورت لزوم والدین را به نهادهای مشاوره تحصیلی و تربیتی ارجاع دهند.
● **استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های علمی والدین**
در مدرسه: خوشبختانه امروزه با توجه به پیشرفت علم و فناوری، والدین نسبت به نسل قبل در سطح علمی بالاتری قرار دارند. مدیران آموزشی موفق با در نظر قرار دادن این موضوع، می‌توانند از ظرفیت علمی والدین به‌نفع رشد و تعالی مدرسه کمک بگیرند.

در مورد کلاس‌های آموزش خانواده نیز مدیر می‌تواند با دعوت از کارشناسان خبره، درک و فهم والدین را از امور تربیتی ارتقا دهد. این نیز به‌نوبه خود از مشکلات مدرسه خواهد کاست.
● **در جریان قرار دادن والدین از امور تحصیلی و تربیتی فرزندان:** مدیران آموزشی موظفاند والدین را در جریان امور تحصیلی فرزندان نشان قرار دهند و گوش‌دهای لازم و راهکارهای مؤثر را در این رابطه در دستور کار قرار دهند و در صورت لزوم والدین را به نهادهای مشاوره تحصیلی و تربیتی ارجاع دهند.
● **استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های علمی والدین**
در مدرسه: خوشبختانه امروزه با توجه به پیشرفت علم و فناوری، والدین نسبت به نسل قبل در سطح علمی بالاتری قرار دارند. مدیران آموزشی موفق با در نظر قرار دادن این موضوع، می‌توانند از ظرفیت علمی والدین به‌نفع رشد و تعالی مدرسه کمک بگیرند.

● **نحوه تعامل مدیر با والدین**
با توجه به تغییر سبک زندگی خانواده‌ها و سبک‌های گوناگون فرزندپروری آن‌ها، ارتباط با اولیا به یکی از چالش‌های اصلی مربیان و مدیران برای رفع مشکلات دانش‌آموزان تبدیل شده است. مدیران

